

DRŽAVNO NATJECANJE IZ POVIJESTI

4. SKUPINA: 20. stoljeće

ŠKOLSKA GODINA: 2013. / 2014.

Trogir, 9. – 11. travnja 2014.

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

45	
-----------	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI ISPITA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____

2. _____

3. _____

(MJESTO I NADNEVAK)

NAPUTCI:

1. Imate 60 minuta za rješavanje ispita.
2. Odgovore u ispitu upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.
3. Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko.
4. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno.
5. Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati.
6. Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.
7. Želimo Vam mnogo uspjeha!

- I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan.
Zaokružite slovo ispred točnog odgovora.**

- 1. Tko je bio hrvatski ban u vrijeme donošenja Svibanjske deklaracije?**

A. Nikola Tomašić
B. Slavko Cuvaj
C. Ivan Škrlec
D. Antun Mihalović

1	
---	--

- 2. Što se od navedenoga dogodilo nakon proglašenja Alojzija Stepinca kardinalom?**

A. vlasti protiv njega pokreću montirani sudski proces
B. Stepinac je osuđen na prisilni rad
C. prekid diplomatskih odnosa Jugoslavije i Vatikana
D. Stepinac je uvjetno otpušten iz Lepoglave

1	
---	--

- 3. Kako se naziva načelo kojim se željelo spriječiti nadglasavanje jedne nacije nad drugima u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji?**

A. načelo pariteta
B. načelo legitimiteta
C. načelo partikularizma
D. načelo ravnoteže snaga

1	
---	--

- 4. Što je definirano rečenicom u Ustavu iz 1974.: „Socijalistička Republika Hrvatska je nacionalna država hrvatskog naroda, država srpskog naroda u Hrvatskoj i država narodnosti koji u njoj žive“?**

A. nacionalnost
B. državnost
C. samostalnost
D. federalizam

1	
---	--

- 5. Koje je godine donesen Zakon o udruženom radu?**

A. 1974.
B. 1975.
C. 1976.
D. 1977.

1	
---	--

- 6. U kojem je tjedniku objavljeno pismo književnika Petra Šegedina u kojem je optužio Stipu Šuvara za poziv na zaoštavanje sukoba s hrvatskim jezičnim nacionalizmom?**

A. Mladina
B. Duga
C. Danas
D. Start

1	
---	--

7. Što je od navedenoga Vijetkong?

1	
---	--

- A. regularna vojska Sjevernog Vijetnama koja se borila za ujedinjenje Vijetnama
- B. gerilska vojska koja je izbacila Francuze iz Vijetnama
- C. regularna vojska Južnog Vijetnama koja je dobila pomoć Amerikanaca
- D. gerilska vojska u Južnom Vijetnamu koja se borila za ujedinjenje Vijetnama

8. Tko je bio na čelu SSSR-a u vrijeme vojne intervencije Varšavskog pakta u Čehoslovačkoj?

1	
---	--

- A. Josif Staljin
- B. Leonid Brežnjev
- C. Nikita Hruščov
- D. Konstantin Černjenko

II. U sljedećim zadatcima povežite međusobno srodne pojmove upisivanjem slova na praznu crtu iza broja. Dva od ponuđenih pojmova nemaju svoj adekvatan par i nigdje se ne pripisuju.

9. Povežite osobe s državom u kojoj je djelovala.

3	
---	--

1. _____ Gamal Abdel Naser	A. Poljska
2. _____ Antonin Novotny	B. Zapadna Njemačka
3. _____ Desmond Tutu	C. Čehoslovačka
4. _____ Tadeusz Mazowiecki	D. Egipat
5. _____ Konrad Adenauer	E. Zambija
	F. Južnoafrička Republika
	G. Mađarska

10. Povežite osobe s njihovim povijesnom funkcijom.

3	
---	--

1. _____ Latinka Perović	A. priprema program mjera za stabilizaciju dinara i privatizaciju
2. _____ Milka Planinc	B. organizira štrajk rudara na Kosovu
3. _____ Branko Mikulić	C. podnosi kolektivnu ostavku vlade
4. _____ Ante Marković	D. čestita Božić katolicima u Hrvatskoj
5. _____ Anđelko Runjić	E. uvodi tečajnu i kamatnu politiku
	F. raspisuje višestranačke izbore u Hrvatskoj
	G. predvodi protudogmatske snage u Srbiji

11. Povežite datume s događajima iz povijesti nastanka samostalne i suverene Hrvatske.

3	
---	--

1. _____ 11. – 13. 12. 1989.	A. Sabor je usvojio amandmane na Ustav i promijenio ime Socijalističke Republike Hrvatske u Republika Hrvatska
2. _____ 25. 7. 1990.	B. 11. kongres Saveza komunista Hrvatske izjasnio se za višestranački sustav
3. _____ 28. 5. 1991.	C. Sabor SR Hrvatske imenovao je izbornu komisiju
4. _____ 25. 6. 1991.	D. donesena je Ustavna odluka o suverenosti i samostalnosti Republike Hrvatske
5. _____ 22. 5. 1992.	E. Smotra Zbora narodne garde na stadionu NK Zagreb
	F. Republika Hrvatska međunarodno je priznata od zemalja Europske Zajednice
	G. Republika Hrvatska primljena je u Organizaciju Ujedinjenih Naroda

III. U sljedećim zadacima odgovorite na pitanja tako da na praznu crtu upišete odgovarajuću riječ ili broj.

12. Kako se naziva pokret o kojem govori navedeni tekst?

„Pripadnici (...) pokreta nazivali su se (...) ili „djecom cvijeća“ jer su ukrašavali kosu cvijećem te bili miroljubivi i neagresivni. Oni su odbacivali uvriježene društvene norme i prihvaćali nekonvencionalan izgled (duga kosa, šarena odjeća, život u komunama), a kao ideal su prihvaćali ljubav i mir(...)“

1	
---	--

13. Koje je političko tijelo, prema Ustavu SFRJ iz 1974. godine, biralo delegate samoupravnih i društveno-političkih organizacija u republikama i pokrajinama za Savezno vijeće ?

1	
---	--

14. Za koliko je posto pao standard stanovništva u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji u razdoblju od 1979. do 1984. godine?

1	
---	--

15. Za kojeg se hrvatskog disidenta založio kardinal Franjo Kuharić na uskršnoj misi 1987. godine?

1	
---	--

16. O kojoj sportskoj priredbi održanoj u Zagrebu govori prikazana maskota ?

1	
---	--

17. Kako se zvala prva i jedina predsjednica Izraela?

1	
---	--

_____ (ime i prezime).

18. Kada je izvršena vojna akcija o kojoj je riječ na naslovnici novina?

1	
---	--

_____. (mjesec i godina).

IV. U sljedećim zadatcima poredajte kronološki navedene činjenice, događaje, procese ili osobe, upisivanjem rednih brojeva od 1. do 5. na praznu crtu iza slova, tako da 1. označava najstariji, a 5. najmlađi.

19. Kronološki poredajte događaje iz povijesti Rusije.

- A. _____ Boljševici su srušili Privremenu vladu.
- B. _____ Formulirane su Travanjske teze.
- C. _____ Stvoren je Savez Sovjetskih Socijalističkih Republika.
- D. _____ Potpisan je mir u Brest-Litovsku.
- E. _____ Poljska je napala Rusiju.

3	
---	--

20. Kronološki poredajte navedene događaje iz povijesti Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije.

- A. _____ Održan je Dvanaesti kongres Saveza komunista Jugoslavije.
- B. _____ Hrvatski intelektualci predali su peticiju za opću amnestiju svih političkih zatvorenika.
- C. _____ Marko Veselica je osuđen na 11 godina zatvora.
- D. _____ Uvedena je funkcija jednogodišnjeg predsjednika Predsjedništva SKJ.
- E. _____ Osnovana je stranka Savez komunista – pokret za Jugoslaviju.

3	
---	--

21. Kronološki poredajte navedene događaje iz razdoblja Drugog svjetskog rata.

- A. _____ Konačni poraz Sila Osovina u Sjevernoj Africi.
- B. _____ Predao se Friedrich von Paulus.
- C. _____ Potpisana je kapitulacija Italije.
- D. _____ Počeo je ustanak u Varšavskom getu.
- E. _____ Smijenjen je i uhićen Benito Mussolini.

3	
---	--

V. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć izvornog povijesnog teksta

22. Proučite ulomak iz izvornog povijesnog teksta i odgovorite na pitanja

„(...)Republika Hrvatska ustanovljuje se kao nacionalna država hrvatskoga naroda i država pripadnika inih naroda i manjina, koji su njezini državljani: Srba, Muslimana, Slovenaca, Čeha, Slovaka, Talijana, Mađara, Židova i drugih, kojima se jamči ravnopravnost(...)

U Republici Hrvatskoj vlast proizlazi iz naroda i pripada narodu kao zajednici slobodnih i ravnopravnih državljana(...)Slobodno je osnivanje političkih stranaka(...)Nije dopušten rad političke stranke koja svojim programom ili djelovanjem nasilno ugrožava demokratski ustavni poredak, neovisnost, jedinstvenost ili teritorijalnu cjelovitost RH. Oružane snage RH štite njezin suverenitet i neovisnost i brane njenu teritorijalnu cjelovitost. Granice RH mogu se mijenjati (...)

(...) Predsjednik RH državni je poglavar. Predsjednik Republike zastupa Republiku u zemlji i inozemstvu, (...) osigurava opstojnost i jedinstvenost Republike i redovno djelovanje vlasti. Predsjednik Republike bira se na temelju općeg i jednakog biračkog prava (...) Zastupnici se u domove (...) biraju na vrijeme od četiri godine (...)

A. Kada je usvojen dokument iz kojeg je navedeni tekst?

_____ (dan, mjesec, godina).

1	
---	--

B. Koje političko tijelo ima pravo mijenjanja granica Republike Hrvatske prema dokumentu iz kojeg je navedeni tekst?

_____.

1	
---	--

C. Koji su bili nazivi domova u koje se biraju zastupnici prema dokumentu iz kojeg je navedeni tekst?

_____.

1	
---	--

23. Proučite ulomak iz izvornog povijesnog teksta i odgovorite na pitanja.

„Jutros sam mirno sjedio u hladnom predvorju u mezaninu hotela „Moskva“ kad mi je prišao John Foster Dulles, republikanac i savjetnik u Marshallovoj delegaciji, gurnuo me u rebra i predložio da pođemo u šetnju. Kad smo izašli na ulicu stavio je ruku u džep i izvukao komad papira. Na njemu je stajalo „povjerljivo“. „Pročitajte ovo“, reče, i molim vas da budete pažljivi kad mi ga vraćate. Dajte mi ga natrag osobno još večeras.“ Kasnije sam pročitao tekst. Bile su to Marshallove instrukcije američkoj delegaciji: kako da se ponašaju, da se čuvaju prisluškivanih telefona i mikrofona u zidovima, da nikad ne razgovaraju o važnim stvarima osim dok hodaju ulicom, čak ni u zgradi ambasade. Napisao sam članak o tome i dokument vratio Dullesu, koji je izgledao veoma zadovoljan vlastitom indiskrecijom.“

A. Kako se zvao politički sukob istočnog i zapadnog bloka nakon Drugog svjetskog rata, a čija su obilježja prikazana u povijesnom izvoru?

_____.

1	
---	--

B. Koji je bio puni naziv države u kojoj se nalaze osobe spomenute u povijesnom izvoru?

_____.

1	
---	--

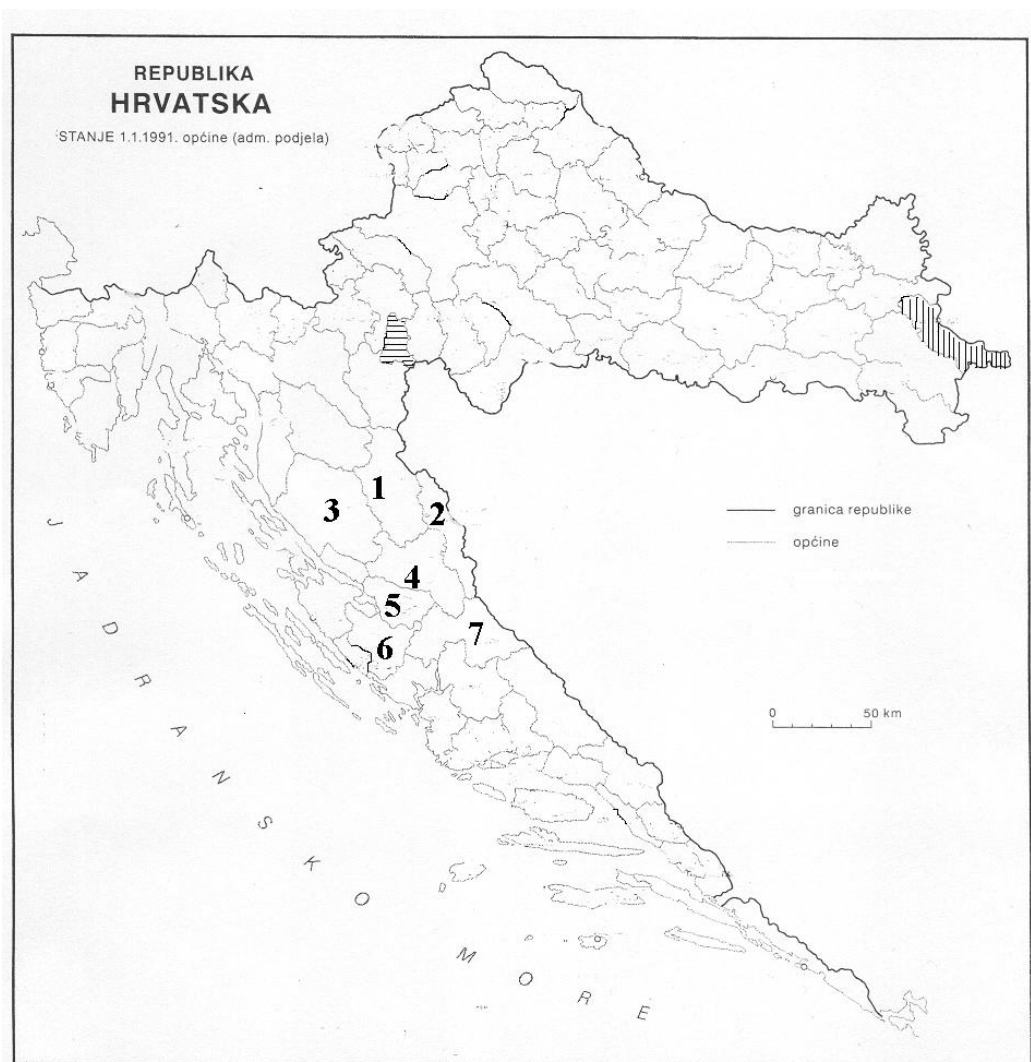
C. Koju je političku funkciju u američkoj administraciji obavljao Marshall koji se spominje u izvoru?

_____.

1	
---	--

VI. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć slijepe karte.

24. Pozorno proučite slijepu kartu Republike Hrvatske koja prikazuje podjelu po općinama.

A. Kako se naziva općina, označena vodoravnim crtama na slijepoj karti, u kojoj je prema popisu stanovništva iz 1991. godine udio Hrvata iznosio od 0 - 6,25 % ukupnog broja stanovništva?

1	
---	--

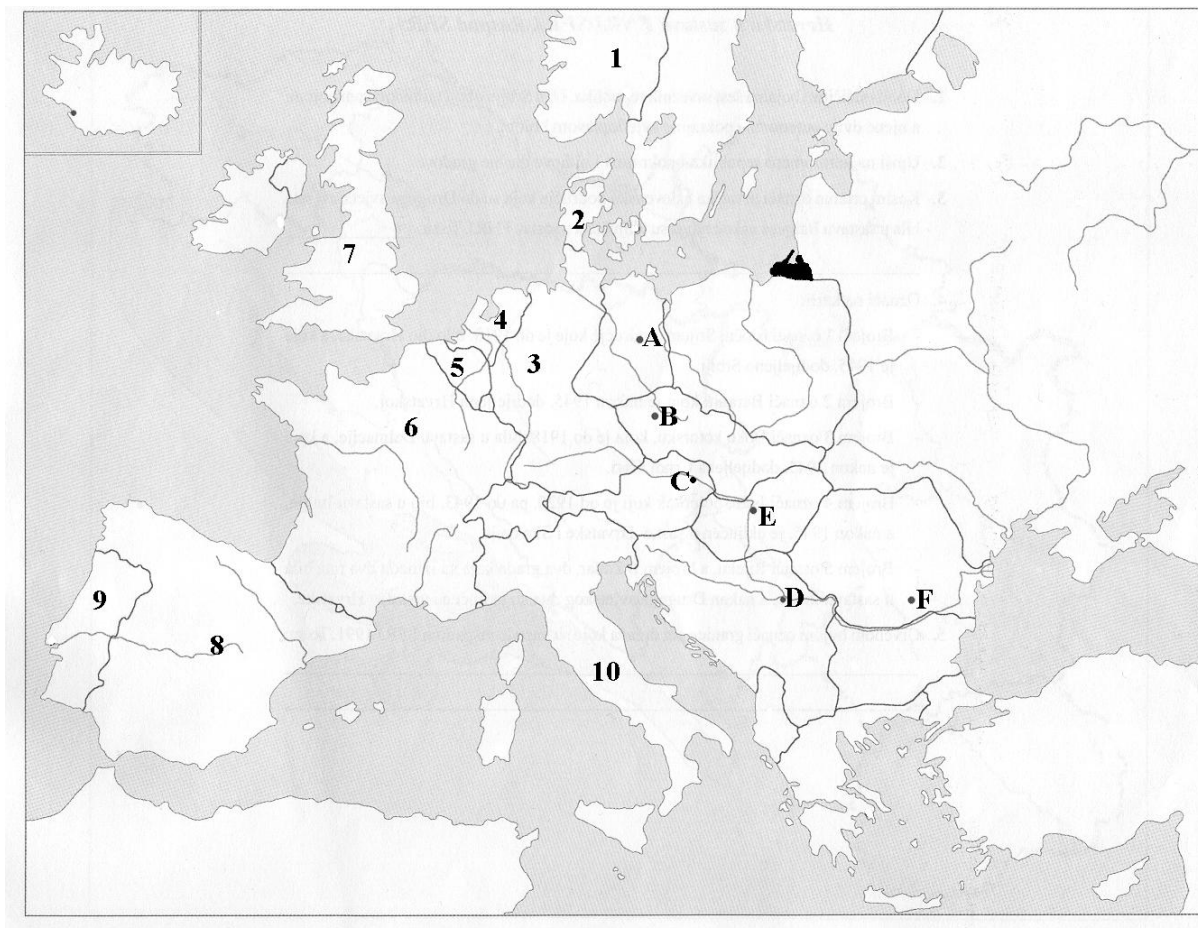
B. Koje je naselje središte općine označene brojem 4 na slijepoj karti?

1	
---	--

C. Koliki je bio udio Srba u ukupnom broju stanovništva prema popisu stanovništva iz 1981. godine u općini označenoj okomitim crtama na slijepoj karti?

1	
---	--

25. Pozorno proučite slijepu kartu vezanu za Europu nakon Drugog svjetskog rat.

A. Kako se naziva država čiji je teritorij označen crnom bojom na slijepoj karti pripao SSSR-u?

1	
---	--

B. Kojim je brojem na slijepoj karti označena država koja je 1966.godine napustila sudjelovanje u vojnoj strukturi NATO pakta?

1	
---	--

C. Kojim je slovom na slijepoj karti označen grad u kojem je 1961. godine prihvaćen Apel za mir?

_____.

1	
---	--